

HØRINGSUDGAVE

**Forslag
til**

Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi
(Justering af rammer for etablering af vedvarende energianlæg på havet uden
for udbud)

§ 1

I lov om fremme af vedvarende energi, jf. lovbekendtgørelse nr. 132 af 6. februar 2024, foretages følgende ændringer:

1. § 14, stk. 3, 2. pkt., ophæves.
2. I § 22, stk. 2, udgår »enten« og »eller efter modtagelse af ansøgning i et område op til 15 km fra kysten«.
3. I § 22, stk. 5, ændres »uden for udbud« til: »om testprojekter efter § 22 a«.
4. I § 22, stk. 6, ændres »forundersøgelser, jf. stk. 7.« til: »om testprojekter efter § 22 a«.
5. § 22, stk. 7, ophæves.
Stk. 8-10, bliver herefter til stk. 7-9.
6. I § 22, stk. 9, der bliver til stk. 8, ændres »stk. 2, 7 og 8« til: »stk. 2 og 7«.
7. § 22, stk. 10, der bliver til stk. 9, ophæves.
Stk. 11, bliver herefter til stk. 9.
8. I § 22, stk. 11, der bliver til stk. 9, ændres »stk. 8« til: »stk. 7«.
9. Efter § 22 indsættes:

»§ 22 a. Klima-, energi og forsyningsministeren kan udstede tilladelse til test af vedvarende energianlæg på havet, med henblik på forskning, udvikling eller demonstration af nye projekter og processer i et område på op til 15 km fra kyststrækningen for et tidsrum af op til 3 år.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilladelser efter stk. 1, herunder om følgende:

- 1) Projekternes kapacitet.
- 2) Krav til oplysninger i ansøgningen.
- 3) Tildelingskriterier for tilladelsen, om myndighedshøring og offentlige høring.
- 4) Vilkår for tilladelsen.
- 5) Offentliggørelse af oplysninger om meddelte tilladelser og projektbeskrivelse.

Stk. 3. §§ 6-14 a og regler fastsat efter disse bestemmelser finder ikke anvendelse på de i stk. 1 nævnte projekter«.

10. § 22 b, ophæves.

11. § 23, *stk. 4*, ophæves.

Stk. 5, bliver herefter til stk. 4.

12. I § 25, *stk. 1*, indsættes efter »klima-, energi- og forsyningsministeren«:
», jf. dog § 22 a«.

13. I § 58, *stk. 1, nr. 1*, indsættes efter »§ 22«: », § 22 a«.

14. I § 72, *stk. 1, nr. 4*, indsættes efter »§ 22«: », § 22 a«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse for projekter, hvor der er udstedt forundersøgelsestilladelse efter § 22, jf. § 23, *stk. 4*, før 1. januar 2022. For sådanne projekter finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse for ansøgninger om forundersøgelsestilladelse til test af vedvarende energianlæg på havet efter § 22, jf. § 23, stk. 4, som Energistyrelsen har modtaget før lovens ikrafttræden eller på testprojekter, hvor der er udstedt forundersøgelsestilladelse efter § 22, jf. § 23, stk. 4, før lovens ikrafttræden. For sådanne projekter finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Baggrund

3. Lovforslagets hovedindhold

3.1. Lukning af åben dør-ordningen for nye forundersøgelsestilladelser

3.1.1. Gældende ret

3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

3.1.3. Den foreslåede ordning

3.2. Overgangsregler for etablerede havvindmølleparker, projekter med etableringstilladelse og projekter med forundersøgelsestilladelse som ikke er i strid med EU-retten

3.2.1. Gældende ret

3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

3.2.3. Den foreslåede ordning

3.3. Test af vedvarende energianlæg på havet

3.3.1. Gældende ret

3.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

3.3.3. Den foreslåede ordning

4. Konsekvenser for FN's verdensmål

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

- 6.1. Øvrige efterlevelseskonsekvenser
7. Administrative konsekvenser for borgere
8. Klimamæssige konsekvenser
9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
10. Forholdet til EU-retten
11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
12. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget omhandler ordningen for etablering af vedvarende energianlæg på havet uden for udbud (den såkaldte åben dør-ordning). Lovforslaget følger op på regeringens udmelding den 19. december 2023 om, at åben dør-ordningen lukkes for nye kommercielle ansøgninger.

Energistyrelsen stillede den 1. februar 2023 sagsbehandlingen af åben dør-ordningen i bero, da det blev vurderet, at vederlagsfri tildeling af tilladelser til havvindmølleprojekter og øvrige vedvarende energiprojekter under åben dør-ordningen kunne være i strid med EU-retten.

Efter berostillelsen er der foretaget en nærmere juridisk vurdering af, om eksisterende eller nye tilladelser meddelt efter åben dør-ordningen til følgende seks kategorier af åben dør-projekter rejser spørgsmål ift. EU-retten, herunder særligt EU's statsstøtteregele: Etablerede parker og projekter med etableringstilladelse, projekter med forundersøgelsestilladelse, ansøgninger om forundersøgelsestilladelser, testprojekter, ansøgninger om repowering og ansøgninger om forlængelse af elproduktionstilladelsen (levetidsforlængelser).

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har, i samarbejde med relevante ministerier, vurderet, at operatørerne af de seks etablerede havvindmølleparker under åben dør-ordningen ikke har modtaget ulovlig statsstøtte. Ligeledes er det vurderet, at de to projektudviklere, som har modtaget etableringstilladelse i 2022, ikke har modtaget ulovlig statsstøtte i forbindelse med tildelingen af forundersøgelses- og etableringstilladelser under åben dør-ordningen, og at disse projekter heller ikke vil modtage statsstøtte i forbindelse med en eventuel efterfølgende tildeling af elproduktionstilladelser efter VE-lovens § 29. Endvidere er det vurderet, at fire projektudviklere, som har modtaget forundersøgelsestilladelse i 2014-2019 ikke har modtaget ulovlig statsstøtte, og at disse projekter heller ikke vil modtage ulovlig statsstøtte i forbindelse med en eventuel efterfølgende tildeling af etablerings- og elproduktionstilladelser efter VE-loven.

Endeligt er det vurderet, at vederlagsfrie tilladelser til testprojekter på havet, til repowering og forlængelse af elproduktionstilladelse (levetidsforlængelser) ikke udgør statsstøtte.

Det er modsat blevet vurderet, at udstedelse af nye vederlagsfrie forundersøgelsestilladelser under den glædende åben dør-ordningen vil udgøre ulovlig statsstøtte.

Der henvises i øvrigt til den statsstøtteretlige vurdering i afsnit 10.

Siden sagsbehandlingen af havvindsprojekterne inden for åben-dør ordningen i februar 2023 blev sat i bero, har regeringen undersøgt mulighederne for at justere ordningen. Det har imidlertid ikke vist sig muligt at justere åben dør-ordningen inden for rammerne af EU-reguleringen på en måde, som ville give en hurtigere havvindsudbygning.

Lovforslaget sikrer de lovmæssige rammer omkring de åben dør-projekter og ansøgninger, der kan fortsætte og bringer VE-lovens regler i overensstemmelse med EU-retten ved at lukke for nye forundersøgelsestilladelser under åben dør-ordningen.

Endeligt foreslås der med lovforslaget enkelte konsekvensændringer i forhold til de ovenfor beskrevne ændringer.

2. Baggrund

I Danmark har der hidtil kunne opstilles vedvarende energianlæg på havet på to måder: Gennem statslige udbud eller gennem åben dør-ordningen.

Ved åben dør-ordningen søger en opstiller på eget initiativ og risiko om tilladelse til opførelse af et vedvarende energianlæg af en selvvalgt kapacitetsstørrelse og på en selvvalgt placering. Opstiller bærer alle omkostninger og høster samtidig eventuelle gevinster. Siden 1. juli 2022 har placeringen af vedvarende energianlæg under åben dør ordningen skulle være inden for 15 km fra kysten.

Åben dør-ordningen blev etableret i 1999 og var f.eks. tiltænkt små og kystnære projekter, som ikke indgik i den centrale udbudsprocedure, eller projekter, der byggede på opdagelse af nye områder, som ikke indgik i den centrale udbudsrunde. Formålet med ordningen var blandt andet at understøtte markedsudviklingen til at fremme udbygningen af vedvarende energi.

Siden åben dør-ordningen blev etableret i 1999 og frem til 2010 er der opført seks havvindmølleparker under ordningen. Derudover er der testet et antal bølgekraftanlæg under ordningen. Samlet bidrager havvindmølleparkerne

med i alt ca. 120 MW (0,12 GW). Projekterne spænder i størrelsen fra 7,6 MW - 40 MW, og er placeret 0-3 km fra kysten.

Der er i dag en markant større interesse fra opstillere for at anvende åben dør-ordningen, end hvad der historisk set har været. Den 1. februar 2023, hvor sagsbehandlingen af ansøgninger under åben dør-ordningen blev stillet i bero, var der 27 ansøgninger om forundersøgelsestilladelse under åben dør-ordningen under behandling i Energistyrelsen, fire projekter, som var i gang med forundersøgelser og to projekter, som har modtaget etableringstilladelse i henholdsvis oktober 2022 og november 2022. Energistyrelsen har siden april 2022 i flere tilfælde modtaget ansøgninger om forundersøgelsestilladelse fra forskellige opstillere til det samme område, således at ”først til mølle”-princippet har fundet anvendelse for første gang, siden det blev introduceret i 2008.

3. Lovforslagets hovedindhold

3.1. Lukning af åben dør-ordningen for nye forundersøgelsestilladelser

3.1.1. Gældende ret

De gældende regler for åben dør-ordningen findes i VE-lovens kapitel 3.

Tilladelser til udnyttelse af energi fra vand, vind og sol på det danske søterritorium og i den eksklusive økonomiske zone meddeles efter reglerne i VE-lovens §§ 22-29.

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 1, at adgangen til at udnytte energi fra vedvarende energi på søterritorium og i den eksklusive økonomiske zone alene tilkommer den danske stat, og at forundersøgelser og efterfølgende udnyttelse af vedvarende energi kun kan finde sted efter tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.

Det fremgår videre af VE-lovens § 22, stk. 2, at tilladelse til at foretage forundersøgelser enten gives efter indkaldelse af ansøgninger ved et udbud eller efter modtagelse af en ansøgning i et område op til 15 km fra kysten.

En forundersøgelsestilladelse giver opstiller ret til at indlede undersøgelser på havet vedrørende en mulig havvindmøllepark eller andet vedvarende energianlæg på et tidligt tidspunkt med henblik på at undersøge, om området er egnet til at opføre et vedvarende energianlæg.

Forundersøgelsestilladelsen giver dermed ikke i sig selv ret til at opføre et vedvarende energianlæg.

Af VE-lovens § 23, stk. 4, 1. pkt. følger det, at ved ansøgning uden for udbud, kan klima-, energi- og forsyningsministeren give tilladelse til forundersøgelser i områder, hvor udnyttelse af energi vurderes relevant, jf. § 22, og ansøgeren skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at gennemføre forundersøgelserne.

Ved vurderingen af om et område er relevant, kan klima-, energi- og forsyningsministeren inddrage en bredere kreds af kriterier, herunder væsentlige hensyn til miljø, sikkerhed, forsvars- og beredskabsformål, skibsfart, luftfart, fiskeri, større infrastrukturprojekter og overordnede planmæssige og samfundsøkonomiske forhold.

Ved tildeling af tilladelser efter åben dør-ordningen indebærer kravet om teknisk og finansiell kapacitet, at ansøgeren skal kunne sandsynliggøre, at man kan leve op til de krav, som stilles til gennemførelse af en forundersøgelse.

Ved ansøgning uden for udbud, dvs. efter åben dør-ordningen, gives tilladelse til at foretage en forundersøgelse således efter VE-lovens § 23, stk. 4, jf. § 22.

Det følger videre af § 23, stk. 4, 2. pkt., at såfremt der er flere, der søger om tilladelse til samme område, gives tilladelse til den, som først fremsender en ansøgning, der dokumenterer opfyldelse af betingelserne herfor (først til mølle-princippet)

Endeligt følger det af § 23, stk. 5, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om forhold omfattet af stk. 2 og 3.

Bemyndigelsen i § 23, stk. 5 er ikke udmøntet.

Det følger af § 24, stk. 1, at når forundersøgelserne er afsluttet, indsendes en forundersøgelsesrapport til klima-, energi- og forsyningsministeren, som tager stilling til, om forundersøgelsesrapporten kan godkendes. Beføjelsen er, jf. bekendtgørelse om Energistyrelsens opgaver og beføjelser, nr. 1366 af 28. september 2022, delegeret til Energistyrelsen. Godkendes denne, har ansøgeren ret til udnyttelse af den godkendte forundersøgelsesrapport efter bestemmelserne i stk. 2-4.

Det følger af § 24, stk. 2, at inden 3 måneder efter godkendelse af forundersøgelsesrapporten skal ansøgeren meddele, om denne ønsker at opføre et produktionsanlæg på lokaliteten. Med klima-, energi- og forsyningsministerens tilladelse kan retten til at udnytte en forundersøgelsestilladelse inden for samme frist overdrages til en anden.

Det følger af § 25, stk. 1, at etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vedvarende energikilder, med tilhørende interne ledningsanlæg på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone samt væsentlige ændringer i bestående anlæg kun kan foretages efter forudgående tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren

Det følger af § 25, stk. 2, at tilladelserne meddeles til ansøgere, der har ret til at udnytte en forundersøgelsestilladelse efter § 24, stk. 1, 2 eller 4, og som skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Det følger af § 29, stk. 1, at anlæg omfattet af § 25, stk. 1, må først tages i drift med henblik på udnyttelse af energi, når tilladelse hertil er givet af klima-, energi- og forsyningsministeren, jf. dog stk. 5. Tilladelsen gives for 25 år, jf. dog stk. 2, og kan efter ansøgning forlænges. Tilladelsen kan i særlige tilfælde gives for et kortere tidsrum.

3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at meddelelsen af nye forundersøgelsestilladelser til kommercielle projekter under den gældende åben dør-ordning, vil indebære ulovlig statsstøtte, og dermed være i strid med EU-retten.

Vurderingen bygger på, at i den nuværende markedssituation, som blandt andet er illustreret ved, at staten vil opnå en betydelig indtjening på havvind som følge af udbuddet af Thor Havvindmøllepark i 2021, vil en eneret til at undersøge mulighederne for og efterfølgende at kunne etablere en havvindmøllepark repræsentere en værdi for opstilleren. Det skyldes, at der i åben dør-processen er en nær sammenhæng mellem den eksklusive ret til at foretage forundersøgelser og den efterfølgende ret til at ansøge om at opnå etableringstilladelse. Dermed vil staten give afkald på statsmidler ved at tildele retten til forundersøgelse vederlagsfrit. Tildelingen vurderes også at indebære en selektiv økonomisk fordel, der begunstiger visse virksomheder frem for andre og kan forvride konkurrencen og påvirke samhandlen på det

indre marked. Alle betingelserne for statsstøtte i TEUF artikel 107, stk. 1, vil derfor være opfyldt.

Da ordningen ikke er anmeldt til Europa-Kommissionen, jf. stand still forpligtelsen i TEUF artikel 108, stk. 3, vil tildeling af nye forundersøgelsestilladelser under åben dør-ordningen udgøre ulovlig statsstøtte.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har i den forbindelse endvidere vurderet, at de åben dør-projekter, som allerede er meddelt en forundersøgelsestilladelse i medfør af åben dør-ordningen, fortsat vil kunne søge om og få meddelt etablerings- og elproduktionstilladelse til de pågældende projekter, jf. nedenfor under afsnit 3.2.1.

For så vidt angår tilladelse til test af vedvarende energianlæg på havet henvises der til afsnit 3.3.

3.2. Overgangsregler for etablerede havvindmølleparker, projekter med etableringstilladelse og projekter med forundersøgelsestilladelse som ikke er i strid med EU-retten

3.2.1. Gældende ret

Der henvises til afsnit 3.1.1 ovenfor.

3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslående ordning

Efter berostillelsen er der foretaget en nærmere juridisk vurdering af, om eksisterende eller nye tilladelser meddelt efter åben dør-ordningen til følgende seks kategorier af åben dør-projekter rejser spørgsmål ift. EU-retten: Etablerede parker og projekter med etableringstilladelse, projekter med forundersøgelsestilladelse, ansøgninger om forundersøgelsestilladelser, testprojekter, ansøgninger om repowering og ansøgninger om forlængelse af elproduktionstilladelsen (levetidsforlængelse).

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har, i samarbejde med relevante ministerier, afklaret at etablerede parker, projekter med etableringstilladelse, projekter med forundersøgelsestilladelse, testprojekter, ansøgninger om repowering og ansøgninger om forlængelse af elproduktionstilladelsen ikke er i strid med EU-retten.

Med lovforslaget ophæves regler i VE-lovens kapitel 3 om etablering af vedvarende energianlæg på havet uden for udbud, jf. afsnit 3.1.2. For at sikre de lovmæssige rammer om etablerede parker, projekter med etableringstilladelse og projekter med forundersøgelsestilladelse foreslås der med lovforslagets § 2, stk. 2, indsat en overgangsregel som indebærer, at de hidtil gældende regler fortsat finder anvendelse for projekter, hvor der er udstedt forundersøgelsestilladelse før 1. januar 2022.

Tilladelse til repowering følger af VE-lovens § 29 a, nr. 3, og berøres ikke af dette lovforslag.

Tilladelse til udnyttelse af energi (elproduktionstilladelse) følger af VE-lovens § 29, og berøres ikke af dette lovforslag.

For så vidt angår testprojekter henvises der til afsnit 3.3. nedenfor.

3.3. Test af vedvarende energianlæg på havet

3.3.1. Gældende ret

VE-loven indeholder ikke i dag særskilte regler for test af vedvarende energianlæg på havet.

De gældende regler om test af vedvarende energianlæg på havet følger de gældende regler for åben dør-ordningen. Det indebærer, at opstillere af testprojekter af vedvarende energianlæg på havet skal følge den gældende åben dør-ordning bestående af tre tilladelser og en godkendelse.

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 1, at adgangen til at udnytte energi fra vand og vind på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone alene tilkommer den danske stat. Forundersøgelser og efterfølgende udnyttelse af energi kan kun finde sted efter tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 2, at tilladelse til forundersøgelser enten gives efter indkaldelse af ansøgninger ved et udbud eller efter modtagelse af ansøgning.

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 7, at tilladelse til forundersøgelser gives til områder, hvor klima-, energi- og forsyningsministeren finder, at udnyttelse af energi kan være relevant. Tilladelse til forundersøgelser gives til områder, hvor klima-, energi- og forsyningsministeren finder, at

udnyttelse af energi kan være relevant, medmindre væsentlige hensyn afgørende taler imod tilladelsen, herunder væsentlige hensyn til miljø, sikkerhed, forsvars- og beredskabsformål, skibsfart, luftfart, fiskeri, større infrastrukturprojekter og overordnede planmæssige og samfundsøkonomiske forhold. Tilladelsen gives som en eneret for et nærmere angivet område og tidsrum.

Tilladelse til et testanlæg forudsætter at denne kan meddeles i overensstemmelse med havplanen. Testanlæg skal som udgangspunkt placeres i havplanens VE-zoner.

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 8, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår for tilladelsen, herunder om de forhold, som skal undersøges, om rapportering, om forundersøgelsernes forløb og resultater, om ministerens adgang til at benytte forundersøgelsens resultater, jf. § 24, stk. 4, og om overholdelse af miljø- og sikkerhedskrav og lignende.

Det fremgår af VE-lovens § 22 b, at en kommunalbestyrelse kan nedlægge veto mod, at der meddeles tilladelse til forundersøgelse efter § 23, stk. 4, jf. § 22, for så vidt angår projekter, der planlægges placeret op til 15 km fra kommunens kyststrækning. Vetoretten kan alene benyttes i forbindelse med høring af relevante myndigheder, inden der træffes afgørelse om forundersøgelsestilladelse, jf. § 22, stk. 2.

Det fremgår af VE-lovens § 23, stk. 4, at ved ansøgning uden for udbud kan klima-, energi- og forsyningsministeren give tilladelse til forundersøgelser til områder, hvor udnyttelse af energi vurderes relevant, jf. § 22, og ansøgeren skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at gennemføre forundersøgelserne. Søger flere tilladelse for samme område, gives tilladelse til den, som først fremsender en ansøgning, der dokumenterer opfyldelse af betingelserne herfor.

Det følger af § 3 i bekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1366 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser, at Energistyrelsen udøver beføjelser på ministerens vegne i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Det følger af miljøvurderingsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 1, at i denne bekendtgørelse forstås ved: VVM-myndighed: Den myndighed efter lovens § 17 eller bekendtgørelsens § 3, som skal træffe afgørelse efter § 21 eller §

25, om et konkret projekt omfattet af miljøvurderingsloven. VVM-myndigheden omfatter ligeledes Miljøstyrelsen, Kystdirektoratet under Naturstyrelsen, og Energistyrelsen, som har fået delegeret henholdsvis miljøministerens og klima-, energi- og forsyningsministerens kompetence til at træffe afgørelse efter lovens §§ 21 og 25 for projekter på havet.

Det betyder blandt andet, at Energistyrelsen i henhold til miljøvurderingslovens § 21, skal træffe en afgørelse (screeningsafgørelse) om, hvorvidt et projekt omfattet af bilag 2 på grund af dets art, dimensioner eller placering er omfattet af krav om miljøvurdering. Energistyrelsens screeningafgørelse skal i myndighedshøring og kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Er et projekt om vedvarende energi på havet omfattet af en miljøvurdering, skal et projekt følge processen i miljøvurderingsloven hvorefter, der blandt andet skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for projektet, som skal i offentlig høring inden der kan gives en etableringstilladelse.

Det fremgår af VE-lovens § 25, stk. 1, at etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vedvarende energikilder, med tilhørende interne ledningsanlæg på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone samt væsentlige ændringer i bestående anlæg, kun kan foretages efter forudgående tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.

Det fremgår af VE-lovens § 25, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan betinge godkendelsen af disse anlæg af vilkår, herunder krav til konstruktion, indretning, installationer, opstilling, drift, nedtagning og sikkerhedsstillelse for nedtagning af anlæg, om tilsyn samt økonomiske, tekniske, sikkerheds- og miljømæssige forhold i forbindelse med etablering og drift, herunder ophold og beboelse.

Det fremgår af VE-lovens § 29, stk. 1, at anlæg omfattet af § 25, stk. 1, først må tages i drift med henblik på udnyttelse af energi, når tilladelse hertil er givet af klima-, energi- og forsyningsministeren, jf. dog stk. 5. Tilladelsen gives for 25 år, jf. dog stk. 2, og kan efter ansøgning forlænges. Tilladelsen kan i særlige tilfælde gives for et kortere tidsrum.

Det fremgår af VE-lovens 29, stk. 4, at der i tilladelsen kan stilles vilkår, herunder om tekniske og økonomiske forhold vedrørende drift af anlægget, om pligt til at sikre fremtidig overholdelse af vilkår stillet i tilladelser efter §§ 22-25, 27 og 28 og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af

konkrete projekter (VVM), om tilsyn og om tilladelseshavers tilsynsforpligtelse i forhold til det samlede anlæg og stillede vilkår og om pligt til indrapportering vedrørende de nævnte forhold.

Energistyrelsen har de seneste år givet forundersøgelsestilladelse til et par testprojekter om året, herunder i særlig grad til test af bølgekraftanlæg.

Der er endvidere givet etableringstilladelse til test af en række bølgekraftanlæg. Disse har haft en testperiode over et par år, og er derefter taget i land igen. Energistyrelsen har i øjeblikket ansøgninger om test af flydende solceller, mindre havvind og bølgekraft under sagsbehandling.

Visse testprojekter er endvidere omfattet af VE-ordningerne.

Værditabsordningen, salgsoptionsordningen, VE-bonusordningen, grøn pulje og garantifonden er fem gældende ordninger i VE-lovens kapitel 2. Ordningerne har til hensigt at fremme udbygningen af vindmøller, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværker ved at øge den lokale accept af sådanne nye anlægsprojekter.

I henhold til værditabsordningen skal opstiller af visse vedvarende energianlæg betale for det værditab på en beboelsesejendom, som forårsages ved opstillingen. Opstillere, der skal betale for et værditab på 1 procent eller mere af en beboelsesejendommens værdi, skal desuden i henhold til salgsoptionsordningen i visse tilfælde tilbyde ejeren af beboelsesejendommen at købe ejendommen ved salgsoption. Værditabs- og salgsoptionsordningen reguleres i VE-lovens §§ 6-12 og § 14 a og i bekendtgørelse nr. 935 af 18. juni 2022 om værditabsordningen, salgsoptionsordningen og taksationsmyndigheden

I henhold VE-bonusordningen skal opstillere af visse vedvarende energianlæg tilbyde beboere, der er naboer til det pågældende anlæg et årligt beløb, svarende til en del af værdien af anlæggets produktion. VE-bonus udbetales én gang årligt, i hele anlæggets levetid, og den er skattefri. VE-bonus reguleres i VE-lovens §§ 13 og 14 a og i bekendtgørelse nr. 2161 af 2020 om VE-bonusordning til naboer til vindmøller, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværker.

I henhold til ordningen om grøn pulje skal opstillere af visse vedvarende energianlæg indbetale et beløb til en kommunal grøn pulje baseret på anlæggets type og kapacitet. Den pågældende kommunalbestyrelse

fastsætter retningslinjer for ansøgningsproceduren for og yder tilskud fra grøn pulje. Den ansøgningsberettigede personkreds er fysiske og juridiske personer, som er naboer beliggende inden for seks gange møllehøjde, naboer beliggende inden for 200 meter fra et solcelleanlæg og et vandkraftværk og lokale i øvrigt i kommunen. Ordningen om grøn pulje reguleres i VE-lovens §§ 14 og 14 a og i bekendtgørelse nr. 742 af 30. maj 2020 om grøn pulje.

For så vidt angår vedvarende energianlæg omfattet af åben dør-ordningen er værditabsordningen, salgsoptionsordningen, VE-bonusordningen og grøn pulje gældende for vindmøller større end 25 meter, solcelleanlæg og vandkraftværker, såfremt et vandkraftværk har vundet ret til pristillæg efter et teknologineutralt udbud efter VE-lovens § 50 d. Værditabsordningen, salgsoptionsordningen og VE-bonusordningen gælder desuden for bølgekraftanlæg, der har vundet ret til pristillæg efter et teknologineutralt udbud efter VE-lovens § 50 d.

Garantifonden er en ordning, som har til hensigt at fremme udbygningen af vindmøller, solcelleanlæg, bølgekrafts- og vandkraftsanlæg ved at øge den lokale interesse i sådanne nye projekter. Formålet med garantifonden er at lette finansieringsmulighederne for lokale vindmølle-, solcelle-, bølgekrafts- og vandkraftslav og dermed forbedre mulighederne for lokalt forankrede projekter. Garantifonden er reguleret i VE-lovens § 21.

3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser og den foreslående ordning

Formålet med lovforslaget er blandt andet, at sikre, at der fortsat er adgang for test af vedvarende energianlæg på havet med henblik på forskning, udvikling eller demonstration af nye projekter, selvom åben dør-ordningen er lukket.

De gældende regler for test af vedvarende energianlæg på havet følger den gældende åben dør-ordning bestående af tre tilladelser og en godkendelse.

Ansøgninger om test af vedvarende energianlæg på havet blev ligesom øvrige ansøgninger under åben dør-ordningen berøstillet i februar 2023.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har, i samarbejde med relevante ministerier, i juni 2023 afsluttet den juridiske vurdering af testprojekternes overensstemmelse med EU-retten. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderede, at evt. forundersøgelsestilladelser under åben- dør ordningen til

verserende ansøgninger om testprojekter, der ikke er tilsluttet el-nettet under åben dør-ordningen ikke er i strid med EU-retten, og at projekternes eventuelle fremtidige etableringstilladelser og elproduktionstilladelser heller ikke vil være i strid med EU-retten. Energistyrelsen genoptog derfor 30. juni 2023 sagsbehandlingen af alle verserende ansøgninger af testprojekter under åben dør-ordningen

Det er således Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at en vederlagsfri tilladelse til at udvikle og etablere et testprojekt på havet med en begrænset tidsmæssig varighed, lav kapacitet, og hvor en evt. afsætning af elproduktionen fra et testanlæg ikke er et hovedformål med projektet, må antages ikke at indebære risiko for statsstøtte, da eneretten vurderes ikke at udgøre en værdi for opstilleren.

Det er endvidere Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at selv hvis en vederlagsfri tilladelse til at udvikle og etablere et testprojekt på havet måtte have en værdi for opstilleren, vil staten kunne give afkald på statsmidler ved tildelingen af tilladelse, uden at statsstøttere reglerne finder anvendelse, da det sker med henblik på at forfølge et regulatorisk formål, jf. Domstolens dom af 14. januar 2015 i Eventech, sag C-518/13, EU:C:2015:9.

Formålet med ordningen for testprojekter er at fremme en markedsudvikling for VE på havet, og et muligt afkald på statsmidler har sammenhæng med ønsket om at fremme dette formål. Der er blandt andet lagt vægt på, at projekterne testes med henblik på forskning, udvikling eller demonstration af nye projekter og processer, og det derfor vurderes, at ordningen understøtter VE-lovens formål om at udvikle et marked for VE på havet. De foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 9, skal sikre, at der fortsat kan meddeles tilladelser til testprojekter på havet i overensstemmelse med EU-reglerne.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet finder det endvidere hensigtsmæssigt, at de nærmere regler for testprojekter udmøntes ved bekendtgørelse med henblik på at understøtte den teknologiske udvikling, hvor der over tid kunne være behov for at tilpasse rammerne for tilladelse til test-anlæg på havet.

Det foreslås derfor med lovforslaget, at der indsættes en hjemmel til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan udstede tilladelser til test af vedvarende energianlæg med henblik på forskning, udvikling eller

demonstration af nye projekter i et område på op til 15 km fra kyststrækningen for et tidsrum af op til 3 år. Det foreslås endvidere med lovforslaget, at der indsættes en bemyndigelse til at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilladelser efter stk. 1, herunder om projekternes kapacitet, krav til oplysninger i ansøgningen, tildelingskriterier for tilladelsen, om myndighedshøring og offentlige høring, vilkår for tilladelsen og offentliggørelse af oplysninger om meddelte tilladelser og projektbeskrivelse.

Det er herudover Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at den nuværende administrative proces medfører unødvendig administration af ansøgningerne henset til disse projekters varighed, størrelse og karakter. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet foreslår, at den fremtidige regulering af test af vedvarende energianlæg på havet m.v. og af øvrige projekter om havvind forenkles, så der fremover ikke længere vil skulle ansøges om både forundersøgelsestilladelse, etableringstillade og evt. elproduktionstilladelse, men kun om én tilladelse. Der vil fortsat skulle sikres, at projekterne ikke har miljøpåvirkninger af en sådan karakter eller omfang, at det taler imod, at projektet etableres, og det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at dettes også kan sikres i et mere enkelt tilladelsessystem.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet finder det endvidere hensigtsmæssigt, henset til at der ikke længere kan ansøges om etablering af større vedvarende energianlæg under åben dør-ordningen, og henset til testprojekternes størrelse, varighed og karakter, at henholdsvis den kommunale vetoret, bidrag til grøn pulje, værditabsordningen, salgsoptionsordningen og VE-bonusordningen ikke videreføres fremadrettet for testprojekter. Det vurderes at lette de administrative og økonomiske byrder for opstillere og gøre det mere attraktivt at udvikle og søge om testprojekter. Derudover er ikke alle typer VE-testanlæg omfattet af de forskellige VE-ordninger, hvorfor en undtagelse af disse ordninger, vil ensrette forholdene og skabe ligestilling for alle typer af VE-testprojekter på havet.

Det foreslås endvidere med lovforslagets § 2, stk. 3, at ansøgninger om forundersøgelsestilladelse til projekter af test af vedvarende energianlæg på havet, som Energistyrelsen har modtaget før lovens ikrafttræden, vil skulle behandles efter de på ansøgningspunktet gældende regler.

4. Konsekvenser for opfyldelse af FN's verdensmål

Lovforslaget kan have direkte positive konsekvenser for opnåelse af FN's verdensmål 9 om innovation. Lovforslaget kan have negative konsekvenser for FN's verdensmål 7 for bæredygtigt energi og verdensmål 13 for klimaindsats.

I forhold til verdensmål 7 kan lovforslaget have negative konsekvenser i forhold til delmål 7.2, idet ophævelsen af muligheden for at få tilladelse til og opstille vedvarende energiprojekter under åben dør-ordningen, vil kunne mindske opstillingen af nye vedvarende energiprojekter på havet.

I forhold til verdensmål 9 har lovforslaget positive konsekvenser i forhold til de konkrete delmål 9.5 og 9.b, idet der med lovforslaget vil blive etableret en mere forsimplet tilladelsesproces for testprojekter på havet. Ordningen vil være teknologineutral, og vil sikre den fortsatte mulighed for udvikling og fremme af nye vedvarende energiteknologier.

I forhold til verdensmål 13, kan lovforslaget have negative konsekvenser i forhold til delmål 13.2, idet muligheden for at få tilladelse til og opstille vedvarende energiprojekter under åben dør-ordningen ophæves, hvilket vil kunne mindske opstillingen af nye vedvarende energiprojekter på havet.

Lovforslaget vil medføre justering af rammerne for etablering af vedvarende energianlæg på havet, som vil bidrage til at ordningen begrænses til testprojekter på havet. Adgangen til at få tilladelse til og opstille vedvarende energiprojekter under åben dør-ordningen ophæves med lovforslaget, hvorfor det må forventes, at justeringen vil medføre etablering af færre åben dør-projekter. Om justeringen vil medføre flere eller færre testprojekter er usikkert, da de enkelte delelementer trækker i hver sin retning. Den foreslåede ændring af tilladelsesprocessen, så der fremadretten kun skal ansøges om én tilladelse og undtagelsen af grøn pulje og andre VE-ordninger vil isoleret set kunne føre til flere testprojekter, imens en begrænsning af testperiode og kapacitet, såfremt den foreslåede bemyndigelse udnyttes, isoleret vil kunne medføre færre testprojekter.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke i sig selv at medføre økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Med lovforslaget afskæres opstillere for at kunne søge om vedvarende energiprojekter under ÅD-ordningen. Indtægter fra muligt rentable projekter er således ikke længere mulige at opnå via ordningen. Dette kan have negative konsekvenser for de dele af erhvervslivet, som har forberedt og modnet projekter under ordningen. Det bemærkes, at under åben dør-ordningen bærer projektudvikler hele risikoen i processen, og høster selv eventuelle gevinster. En ansøgning under åben dør-ordningen har aldrig været en garanti for senere at opnå en elproduktionstilladelse, hvorfor det ikke kan fastlægges, hvor stor en økonomisk og administrativ konsekvens lovforslaget har.

Innovations- og Iværksættertjekket er ikke relevant for lovforslaget, fordi lovforslaget ikke påvirker opstilleres muligheder for at teste, udvikle og demonstrere nye vedvarende energiteknologier og innovation, men derimod fjerner administrative og økonomiske byrder for opstiller ved blandt andet en mere forsimplet tilladelsesproces.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at medføre administrative konsekvenser for borgerne.

8. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vil ikke i sig selv have klimamæssige konsekvenser, mens lovforslaget ikke forventes at have konsekvenser for opfyldelsen af de danske klimamål i 2030.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lukningen af åben dør-ordningen vil isoleret set ikke have nogen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

For så vidt angår den foreslåede nye bestemmelse i § 22 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, om at klima-, energi og forsyningsministeren kan udstede tilladelse til test af energianlæg på havet med henblik på forskning, udvikling eller demonstration af nye projekter og processer i et område på op til 15 km fra kyststrækningen for et tidsrum af op til 3 år, vil denne heller ikke isoleret set medføre nogen miljø- og naturmæssige konsekvenser, idet der allerede i dag er hjemmel til at meddele tilladelse til forundersøgelser til denne type projekter efter VE-lovens § 23, stk. 4.

De konkrete testprojekter, der kan meddeles tilladelse til, kan muligvis have miljø- og naturmæssige konsekvenser i berørte områder.

Det er imidlertid på nuværende tidspunkt ikke muligt at forudsige alle de forskellige typer af testprojekter med henblik på forskning, udvikling eller demonstration, der kan komme i fremtiden i takt med, at der hele tiden opnås ny viden og nye erfaringer. Det er dermed heller ikke muligt at beskrive miljø- og naturmæssige konsekvenser af denne type projekter. F.eks. er miljø- og naturpåvirkninger ved etablering af testprojekter i form af flydende solcelleanlæg på havet uklare, idet der endnu ikke er etableret sådanne test af vedvarende energianlæg i Danmark.

De evt. miljø- og naturmæssige påvirkninger fra testprojekter vil således i høj grad afhænge af anlæggenes udformning og placering.

Det vil være en konkret vurdering om de enkelte ansøgte testprojekter i form af vedvarende energianlæg på havet er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023, hvorefter testprojekters væsentlige miljøpåvirkninger både positive og negative vil blive belyst.

Dertil kommer, at de konkrete ansøgte testprojekter skal vurderes efter kravene i naturbeskyttelsesdirektiverne, (habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet), som på Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets områder er gennemført i blandt andet VE-lovens §§ 27-28. Herunder skal også artsbeskyttelsesreglerne sikres iagttaget og overholdt.

Testprojekterne skal ikke kun vurderes isoleret set ved habitatvurderingen, men også ses sammen med andre projekter, der kan påvirke det pågældende område (kumulative miljøpåvirkningerne).

Endvidere skal de konkrete ansøgte testprojekter vurderes i forhold til havstrategiens miljømål og indsatsprogram, jf. § 18 i lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 123 af 1. februar 2024.

Lovforslagets øvrige elementer har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har til formål at bringe VE-lovens regler i overensstemmelse med EU-retten ved at ophæve muligheden for at meddele nye forundersøgelsestilladelser til kommercielle projekter under åben dør-ordningen, idet sådanne tilladelser vurderes at indebære ulovlig statsstøtte.

Vurderingen bygger på, at i den nuværende markedssituation, som blandt andet er illustreret ved, at staten vil opnå en betydelig indtjening på havvind som følge af udbuddet af Thor Havvindmøllepark i 2021, vil en eneret til at undersøge mulighederne for og efterfølgende at kunne etablere en havvindmøllepark repræsentere en værdi for opstilleren. Det skyldes, at der i åben dør-processen er en nær sammenhæng mellem den eksklusive ret til at foretage forundersøgelser og den efterfølgende ret til at ansøge om at opnå etableringstilladelse. Dermed vil staten give afkald på statsmidler ved at tildele retten til forundersøgelse vederlagsfrit. Tildelingen vurderes også at indebære en selektiv økonomisk fordel, der begunstiger visse virksomheder frem for andre, og kan forvride konkurrencen og påvirke samhandlen på det indre marked. Alle betingelserne for statsstøtte i TEUF artikel 107, stk. 1, vil derfor være opfyldt.

Hvis en rettighed har økonomisk værdi, kan staten vælge at give afkald på indtægter, uden at statsstøttere reglerne finder anvendelse, hvis det sker med henblik på at forfølge et regulatorisk formål. Dette kræver, at alle de berørte aktører behandles i overensstemmelse med princippet om ikkediskrimination, og at der er en nær sammenhæng mellem formålet med reguleringen og afkaldet på indtægter, jf. Domstolens dom af 14. januar 2015 i Eventech, sag C-518/13, EU:C:2015:9 og punkt 53 i Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (2016/C 262/01).

Med den nuværende markedsudvikling vurderes det, at staten ikke lovligt kan give afkald på indtægter, ved tildeling af vederlagsfrie forundersøgelsestilladelser, uden at statsstøttere reglerne finder anvendelse, jf. Domstolens dom (C-518/13). Denne vurdering bygger på, at statens afkald på indtægter ikke kan begrundes ud fra hensynet til VE-lovens formål om at udvikle et marked for VE på havet. Derudover vil tildeling af forundersøgelsestilladelser på baggrund af først-til-mølle-princippet, i den nuværende markedssituation, som er kendetegnet af den store efterspørgsel på rettigheder til benyttelsen af havbunden, ikke nødvendigvis sikre udvælgelsen af den mest egnede operatør til at opfylde formålet om at

udvikle et marked for VE på havet. Først-til-mølle-princippet som tildelingskriterie har derfor mistet sammenhængen med ordningens formål, og vurderes, i den nuværende markedssituation, at være diskriminerende.

Da ordningen ikke er anmeldt til Europa-Kommissionen, jf. stand still forpligtelsen i TEUF artikel 108, stk. 3, vil tildeling af nye tilladelser under åben dør-ordningen, efter udbuddet af Thor Havvindmøllepark- i 2021, udgøre ulovlig statsstøtte.

Det er endvidere Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at åben dør-ordningen ikke vil kunne godkendes af Europa-Kommissionen som forenelig statsstøtte, såfremt ordningen blev anmeldt.

Det er derudover Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at tildeling af vederlagsfrie tilladelser til at udvikle og etablere vedvarende energitestprojekter, omfattet af den foreslåede nye bestemmelse i § 22 a, ikke vil være i strid med EU's statsstøtteregler. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der med bestemmelsen alene vil kunne gives tilladelse til testprojekter med en begrænset tidsmæssig varighed, projekter med lav kapacitet, hvor en evt. afsætning af elproduktionen fra testanlægget ikke er hovedformålet med projektet, hvorfor den vederlagsfrie tilladelse vurderes ikke at udgøre en værdi for opstilleren.

Det er endvidere Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at selv hvis en vederlagsfri tilladelse til at udvikle og etablere et testprojekt på havet måtte have en værdi for opstilleren, vil staten kunne give afkald på indtægter ved tildelingen af tilladelse, uden at statsstøttereglerne finder anvendelse, da formålet med ordningen for testprojekter er at fremme en markedsudvikling for VE på havet, og et muligt afkald på statsmidler har sammenhæng med ønsket om at fremme dette formål. Der er blandt andet lagt vægt på, at projekterne testes med henblik på forskning, udvikling eller demonstration af nye projekter og processer, og det derfor vurderes, at ordningen understøtter VE-lovens formål om at udvikle et marked for VE på havet. Det er derudover Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at tildeling af tilladelser til testprojekter på baggrund af først-til-mølle-princippet i denne henseende sker i overensstemmelse med princippet om ikkediskrimination, da havarealet for testprojekter vurderes ikke at udgøre en knap ressource.

Det er ved udarbejdelsen af lovforslaget forudsat, at rammerne for test af vedvarende energianlæg på havet tilrettelægges og udmøntes på en sådan måde, at der ikke gives afkald på statsmidler i TEUF art. 107, stk. 1's forstand, og at ordningen derfor ikke er omfattet af EU's statsstøttere regler. Såfremt markedsforholdene for testprojekter på havet ændres, således at tilladelserne udgør en værdi, og staten vurderes ikke længere at kunne give afkald på statsmidler uden at være omfattet af statsstøttere reglerne, skal det sikres, at en eventuel støtte i form af vederlagsfrie tilladelser til testprojekter er forenelig med det indre marked.

Lovforslagets øvrige elementer indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast af lovforslaget har været i høring i perioden 19. februar 2024 – 10. marts 2024 Høringen har omfattet følgende myndigheder og organisationer m.v.:

[...]

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen/begrænsede
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten		
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering /Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af VE-lovens § 14, stk. 1, at opstiller senest 14 hverdage efter første producerede kilowatt-time skal indbetale et beløb efter § 14, stk. 4, til en kommunal grøn pulje, ved opstilling af følgende:

- 1) En eller flere vindmøller.
- 2) Solcelleanlæg omfattet af VE-lovens § 6, stk. 1, nr. 2-5.
- 3) Vandkraftværker, der har vundet ret til pristillæg i et teknologineutralt udbud efter § 50 d.
- 4) Hybridanlæg.

Det fremgår af VE-lovens § 14, stk. 2, at hvis et anlæg er opstillet i flere kommuner, skal beløbet efter stk. 4, fordeles forholdsmæssigt mellem kommunerne i forhold til den kapacitet i megawatt, der opstilles i hver enkelt kommune.

Det fremgår af VE-lovens § 14, stk. 3, at VE-lovens § 14, stk. 1, nr. 1, at den ikke omfatter vindmøller på under 25 m, vindmøller opstillet på de nationale testcentre for store vindmøller og havvindmøller, der etableres efter udbud i et område, som er udpeget til store havvindmølleparker, jf. § 22, stk. 3, nr. 1, og § 23. Har flere kommunalbestyrelser vetoret efter § 22 b, skal opstilleren fordele og indbetale beløbet efter stk. 4, ligeligt mellem de berettigede kommuner. Der skal betales et beløb efter stk. 4, svarende til de vedvarende energiteknologier omfattet af stk. 1-3, som er omfattet af hybridanlægget efter stk. 1, nr. 4.

Det foreslås, at i § 14, stk. 3, 2. pkt., ophæves

Med lovforslaget til § 1, nr. 7, foreslås det at § 22 b, ophæves, og med den foreslåede bestemmelse til en ny § 22 a, stk. 3, foreslås det, at nye testprojekter ikke skal være omfattet af blandt andet grøn pulje. Som konsekvens heraf foreslås det derfor med lovforslaget, at § 14, stk. 3, 2. pkt., udgår. Den foreslåede ændring vil indebære, at testprojekter omfattet af den foreslåede

bestemmelse til VE-lovens § 22 a, ikke vil være omfattet af grøn pulje, og dermed hellere ikke vil skulle fordele pengene mellem de kommuner, som er beliggende inden for 15 km. fra projektet.

Til nr. 2

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 1, at adgangen til at udnytte energi fra vedvarende energikilder på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone tilkommer alene den danske stat. Forundersøgelser og efterfølgende udnyttelse af energi kan kun finde sted efter tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.

Bestemmelsen indebærer, at der kun kan foretages forundersøgelser og efterfølgende etablering og udnyttelse af energi på havet efter tilladelse fra klima-, energi og forsyningsministeren.

Det følger af VE-lovens § 22, stk. 2, at tilladelse til forundersøgelser gives enten efter indkaldelse af ansøgninger ved et udbud eller efter modtagelse af ansøgning i et område op til 15 km fra kysten.

Bestemmelsen indebærer, at der i Danmark kan opstilles vedvarende energianlæg på havet på to måder: enten via statslige udbud eller via ansøgning under åben dør-ordningen inden for 15 km fra kysten.

Åben dør-ordningen blev indført i Elreformaftalen af 3. marts 1999 mellem S, RV, V, KF, SF og KD, som et alternativ til statslige havvindsudbud, for f.eks. at fremme små og kystnære projekter eller projekter, der bygger på opdagelse af nye områder. Formålet var blandt andet at understøtte markedsudviklingen til at fremme udbygningen af VE og understøtte lokale initiativer til havvindsudbygning. Ved åben dør-ordningen søger en projektudvikler på eget initiativ og risiko om tilladelse til opførelse af et vedvarende energianlæg på en selvvalgt placering og af en selvvalgt kapacitetsstørrelse og bærer alle omkostninger og risici i forbindelse med projektet. Projektudviklerne tjener også evt. økonomiske gevinster, som må være ved projektet.

Siden åben dør-ordningen blev indført i 1999 er der foretaget en række tilpasninger af ordningen. Senest i 2022 med lov nr. 804 af 7. juni 2022 er ordningen justeret. Konkret indebær justeringen, at kommunernes indsigelsesret blev ændret til en vetoret, samt at der blev indført en afstands begrænsning, så havvindsprojekterne under åben dør-ordningen

maksimalt må ligge 15 km fra kysten. Vetoretten til kommunerne blev indført med den politiske aftale af den 2. juni 2021 om justering af åben dør-ordningen for vedvarende energianlæg på havet mellem S, V, DF, SF, RV, EL, K, LA og ALT for at give kommunerne muligheden for at kunne afvise større kystnære projekter og dermed ansøre en tidlig dialog mellem opstiller og kommune med henblik på, at tilpasse projekter (f. eks. begrænse størrelsen, højden på møllerne eller lign.), så de kan opnå lokal accept.

Der har historisk ikke været et stor antal ansøgninger om forundersøgelsestilladelse om året under åben dør-ordningen.

I perioden april 2022 til februar 2023 har Energistyrelsen modtaget 54 fyldestgørende ansøgninger om forundersøgelse under åben dør-ordningen. Til sammenligning har Energistyrelsen modtaget 19 fyldestgørende ansøgninger i perioden 2010-2021.

Energistyrelsen stillede den 1. februar 2023 sagsbehandlingen under åben dør-ordningen i bero pga. risiko for at ordningen var i strid med EU-retten.

Det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at meddeles af nye forundersøgelsestilladelser til projekter under åben dør-ordningen, vil indebære ulovlig statsstøtte, i strid med EU-retten, dog med undtagelse af testprojekter, jf. afsnit 3.1.2, 3.2.2 og 10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede ændring af § 22, stk. 2, i VE-loven, at »enten« og »eller efter modtagelse af ansøgning i et område op til 15 km fra kysten« udgår.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det efter lovens ikrafttræden ikke længere vil være muligt at ansøge om forundersøgelsestilladelse til vedvarende energianlæg uden for udbud, dog med undtagelse af muligheden for at opstille testprojekter, jf. den foreslåede bestemmelse til § 1, nr. 9. Se nærmere i de almindelige bemærkninger til afsnit 3.3. ovenfor og specielle bemærkninger til den foreslåede § 22 a.

Ændringen medfører ingen materielle ændringer for de statslige udbud.

Det foreslås endvidere med lovforslagets § 2, stk. 3, at ansøgninger om forundersøgelsestilladelse til projekter af test af vedvarende energianlæg på

havet som Energistyrelsen har modtaget før lovens ikrafttræden vil skulle behandles efter de på ansøgningstidspunktet gældende regler.

Til nr. 3

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan udpege områder, hvortil der ikke allerede er meddelt tilladelse, som reserveres til statslige udbud af arealer til store havvindmølleparker og kystnære havvindmølleparker.

Bestemmelsen indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan udpege områder, der reserveres til statslige udbud af havvindparker. Formålet med bestemmelsen er at sikre den samfundsmæssige mest hensigtsmæssige udbygning med havvindmøller, ønskede man at reservere arealer, hvor regeringens planlægningsovervejelser viser, at et område synes at være velegnet til opstilling af havvindmøller, f.eks. etablering af store havvindmølleparker, men hvor der endnu ikke er foretaget et udbud.

Det fremgår videre af VE-lovens § 22, stk. 5, at når ministeren har udpeget et område efter stk. 3, kan der ikke indgives ansøgninger uden for udbud, der helt eller delvis omfatter det udpegede område.

Bestemmelsen indebærer, at der ikke kan indgives ansøgninger efter åben dør-proceduren, der helt eller delvist overlapper med et statsligt arealreserveret område. Såfremt, der modtages ansøgninger i de statslige arealreservationer skal klima-, energi- og forsyningsministeren afvise ansøgningen.

Det følger af den foreslåede ændring af § 22, *stk. 5*, i VE-loven, at »uden for udbud« ændres til »om testprojekter, jf. § 22 a«.

Den foreslåede ændring af VE-lovens § 22, *stk. 5*, vil medføre, at bestemmelsen, fortsat vil finde anvendelse på ansøgninger om test af vedvarende energianlæg på havet.

Ændringen vil medføre, at der fortsat ikke vil være fri adgang til at imødekomme ansøgninger om test af vedvarende energianlæg på havet i områder, som staten har reserveret til nuværende og kommende statslige havvindmølleudbud.

Ændringen er en følge af, at det med lovforslaget ændring til VE-lovens § 22, *stk. 2*, foreslås, at der ikke fremover skal være adgang til at søge om

forundersøgelsestilladelse efter den gældende åben dør-ordning, jf. lovforslagets § 1, nr. 2.

Såfremt, at der søges om tilladelse til et projekt om test af vedvarende energianlæg på havet i områder, hvor der er en statslig arealreservation, vil Energistyrelsen skulle afvise ansøgningen.

Til nr. 4

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 6, at klager over afslag på ansøgning om tilladelse til forundersøgelser, jf. stk. 7, er ikke til hinder for, at området sendes i udbud inden klagesagens afslutning.

Bestemmelsen sikre, at evt. klager om afslag på forundersøgelsestilladelse til åben dør-projekter ikke er til hinder for, at området sendes i udbud inden klagesagens afslutning.

Det følger af den foreslåede ændring af § 22, *stk. 6*, i VE-loven, at »forundersøgelser, jf. stk. 7« ændres til »testprojekter, jf. § 22 a«.

Den foreslåede ændring af VE-lovens § 22, stk. 6, vil medføre, at bestemmelsen fortsat vil finde anvendelse på ansøgninger om test af vedvarende energianlæg på havet, og at klager om afslag på testprojekter ikke fremadrettet vil være til hinder for, at området sendes i udbud inden klagesagens afslutning.

Den foreslåede ændring er en følge af, at der ikke længere vil kunne ansøges om forundersøgelsestilladelse under åben dør-ordningen.

Til nr. 5

Det følger af VE-lovens § 22, stk. 7, at tilladelse til forundersøgelser gives til områder, hvor klima-, energi- og forsyningsministeren finder, at udnyttelse af energi kan være relevant. Tilladelse til forundersøgelser gives til områder, hvor klima-, energi- og forsyningsministeren finder, at udnyttelse af energi kan være relevant, medmindre væsentlige hensyn afgørende taler imod tilladelsen, herunder væsentlige hensyn til miljø, sikkerhed, forsvars- og beredskabsformål, skibsfart, luftfart, fiskeri, større infrastrukturprojekter og overordnede planmæssige og samfundsøkonomiske forhold. Tilladelsen gives som en eneret for et nærmere angivet område og tidsrum.

Bestemmelsen indebærer, at der kun kan gives tilladelse til forundersøgelser, hvis en etablering af vedvarende energianlæggene på forhånd ikke må anses for udelukket. Bestemmelsen gælder både for åben dør-projekter og projekter efter statslige udbud. Den anvendes dog reelt kun i praksis i forbindelse med sagsbehandlingen af åben dør-projekterne, da der i forbindelse med udpegningen af området forud for de statslige udbud bliver foretaget en relevansvurdering af områderne, hvorefter der alene udbydes områder, som er relevante. At et område er relevant betyder ikke, at der senere i forbindelse med evt. forundersøgelser eller udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten kan vises sig, at være miljø- eller naturhensyn, som medvirker til at der ikke kan gives en etableringstilladelse.

Det foreslås, at § 22, stk. 7, ophæves.

Den foreslåede ændring, skal ses i lyset af, at bestemmelsen reelt kun i praksis anvendes på åben dør-projekter, samt at der med lovforslagets § 1, nr. 2, foreslås, at det ikke længere vil skulle være muligt at ansøge om projekter under åben dør-ordningen.

Som konsekvens heraf, bliver stk. 8-10, til stk. 7-9.

Til nr. 6

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 9, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan træffe afgørelse om tilladelser efter stk. 2, 7 og 8.

Det foreslås, at stk. 2, 7 og 8 i § 22, stk. 9, der bliver til stk. 8, ændres til stk. 2 og 7.

Der er tale om en konsekvensrettelse affødt af ændringerne til lovforslagets § 1, nr. 5.

Til nr. 7.

Det fremgår af den gældende VE-lovens § 22, stk. 10, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvornår udnyttelse af energi kan være relevant, herunder fastsætte en mindsteafstand fra kysten, jf. stk. 7.

Bemyndigelsen i VE-lovens § 22, stk. 10, er ikke blevet udmøntet.

Det foreslås, at § 22, stk. 10, der bliver til stk. 9, ophæves.

Den foreslåede ændring, skal ses som en konsekvens af, at § 22, stk. 7, ophæves.

Som konsekvens heraf, bliver stk. 11, til stk. 9.

Til nr. 8.

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 8, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår for tilladelsen, herunder om de forhold, som skal undersøges, om rapportering, om forundersøgelsernes forløb og resultater, om ministerens adgang til at benytte forundersøgelsens resultater, jf. § 24, stk. 4, om tilsyn og om overholdelse af miljø- og sikkerhedskrav og lign.

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 11, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om forhold omfattet af stk. 8.

Det foreslås, at stk. 8 i § 22, *stk. 11*, som nu bliver nr. 9, ændres til stk. 7.

Der er tale om en konsekvensrettelse affødt af ændringerne til lovforslagets § 1, nr. 5 og 7.

Til nr. 9

Den fremgår af VE-lovens § 22, stk. 1, at adgangen til at udnytte energi fra vedvarende energikilder på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone tilkommer alene den danske stat. Forundersøgelser og efterfølgende udnyttelse af energi kan kun finde sted efter tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.

Bestemmelsen indebærer blandt andet, at der kan foretages forundersøgelser af havarealer med henblik på senere at kunne etablere forskellige vedvarende energianlæg på havet, herunder testprojekter af f.eks. flydende solcelleanlæg og bølgekraft.

Det fremgår af VE-lovens § 22, stk. 2, at tilladelse til forundersøgelser gives enten efter indkaldelse af ansøgninger ved et udbud eller efter modtagelse af ansøgning.

Bestemmelsen indebærer, at der kan søges om forundersøgelsestilladelse til forskellige vedvarende energiteknologier på havet, herunder solceller, bølgekraft eller andet vedvarende energiteknologi på forsøgsstadiet.

Det fremgår af VE-lovens § 22 b, stk. 1, at en kommunalbestyrelse kan nedlægge veto mod, at der meddeles tilladelse til forundersøgelse efter § 23, stk. 4, jf. § 22, for så vidt angår projekter, der planlægges placeret i et område op til 15 km fra kommunens kyststrækning. Vetoretten kan alene benyttes i forbindelse med høring af relevante myndigheder, inden der træffes afgørelse om forundersøgelsestilladelse, jf. § 22, stk. 2.

Det fremgår af VE-lovens § 22 b, stk. 2, at nedlægger en kommunalbestyrelse veto efter stk. 1, meddeler klima-, energi- og forsyningsministeren afslag på ansøgning om forundersøgelsestilladelse. Er der ansøgt om en forundersøgelsestilladelse på en kyststrækning, der berører flere kommuner, skal klima-, energi- og forsyningsministeren meddele afslag, hvis en af de berørte kommunalbestyrelser nedlægger veto mod, at der meddeles tilladelse til forundersøgelse efter § 23, stk. 4, jf. § 22.

Den kommunale vetoret i VE-lovens § 22 b, indebærer, at kommuner kan nedlægge veto mod forundersøgelser, og dermed opførelse af en havvindmøllepark, der er placeret op til 15 km fra kommunens kyststrækning. Den kommunale vetoret skal udnyttes i forbindelse med myndighedshøringen forud for udstedelsen af forundersøgelsestilladelsen, jf. VE-lovens § 23, stk. 4, jf. § 22.

Det fremgår af VE-lovens § 25, at etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter VE på havet med tilhørende interne ledningsanlæg på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone samt væsentlige ændringer i bestående anlæg kun kan foretages efter forudgående tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.

Bestemmelsen indebærer blandt andet, at der ikke kan etableres elproduktionsanlæg, der udnytter VE på havet, herunder at der kan etableres testprojekter, som tester nye vedvarende energiteknologier på havet, f.eks. nye former for havvindmøller, flydende solceller eller bølgekraft, før der er givet tilladelse hertil.

Bestemmelserne i VE-lovens § 22 og § 25 blev med lov nr. 804 af 7. juni 2022 gjort teknologineutral. Forud for lovændringen var det kun muligt at ansøge om forundersøgelsestilladelse og etableringstilladelse til projekter, producerede energi fra vind eller vand, f.eks. vindmølle og bølgekraftanlæg. Med lovændringen blev der blandt andet åbnet for muligheden for at kunne

ansøge om forundersøgelsestilladelse til flydende solceller og efterfølgende søge om etableringstilladelse.

Der henvises i øvrige til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.3.1 ovenfor.

Energistyrelsen har de seneste år givet forundersøgelsestilladelse til et par testprojekter om året, herunder i særlig grad til test af bølgekraftanlæg.

Der er endvidere givet etableringstilladelse til test af en række bølgekraftanlæg. Disse har haft en testperiode over et par år, og er derefter taget i land igen. Energistyrelsen sagsbehandler i øjeblikket enkelte ansøgninger om test af f.eks. flydende solceller og bølgekraft.

Det foreslås, at bestemmelserne vedr. testprojekter på havet samles i en ny § 22 a, stk. 1 og stk. 2.

Det foreslås i § 22 a, stk. 1, at klima-, energi og forsyningsministeren kan udstede tilladelse til test af vedvarende energianlæg på havet, med henblik på forskning, udvikling eller demonstration af nye projekter og processer i et område på op til 15 km fra kyststrækningen for et tidsrum af op til 3 år. Bestemmelsen vil træde i stedet for den gældende hjemmel om forundersøgelsestilladelse i § 23, stk. 4, jf. § 22.

Forslaget indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne udstede tilladelse til test af vedvarende energianlæg.

Forslaget vil endvidere indebære, at der vil kunne tilvejebringes en ny og mere smidig tilladelsesproces for test af vedvarende energianlæg på havet således, at der ikke fremover skal ansøges om både forundersøgelsestilladelse, etableringstilladelse og elproduktionstilladelse, men alene én tilladelse til at teste vedvarende energianlæg på havet efter den foreslåede bestemmelse i § 22 a. Det forventes med den foreslåede bestemmelse, at adgangen til test af vedvarende energianlæg på havet vil blive lettere og mindre administrativ.

Forslagets vil derudover indebære, at der alene kan gives tilladelse efter ansøgning til test af vedvarende energianlæg på havet med henblik på forskning, udvikling eller demonstration af nye projekter og processer i et område på op til 15 km fra kyststrækningen for et tidsrum af op til 3 år

Med forskning, udvikling og demonstration menes aktiviteter, der har som mål at udvikle nye eller forbedre eksisterende energiteknologier og systemer eller forskning med henblik på at opnå ny viden med det formål at udvikle nye, eller væsentligt forbedre eksisterende, energiteknologier og -systemer. Med forskning, udvikling og demonstration menes endvidere testprojekter, hvor teknologien/systemet endnu ikke er komplet og færdigudviklet til kommercielt niveau.

Et testprojekt kunne f.eks. være test af vindmøller, der er de første eksemplarer af en ny mølle med henblik på validering af prototyper, møller til demonstration, der opstilles med henblik på indsamling af f.eks. driftserfaring, møller, der opstilles i forbindelse med forskningsprojekter, fyldende solceller eller bølgekraftanlæg, m.v. med henblik på at forberede eller understøtte demonstration. ’

Det er ansøgere, som vil skulle kunne dokumentere, at projektet vil være et testprojekt med henblik på forskning, udvikling eller demonstration.

Bestemmelsen vil endvidere indebære, at testprojekterne alene vil kunne etableres i områder inden for 15 km fra kysten og i en varighed af maksimalt 3 år.

Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at testprojekterne ikke anlægges med henblik på kommercielt udnyttelse, men alene med henblik på forskning, udvikling eller demonstration af nye projekter og processer.

Den faktiske udnyttelse af muligheden for at søge om tilladelse til et projekt om test af vedvarende energianlæg forudsætter, at testprojekter lever op til den relevante lovgivning herunder for miljø og havplanen med videre.

Det følger af § 3 i bekendtgørelse 2022-09-28 nr. 1366 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser at Energistyrelsen udøver beføjelser på ministerens vegne i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Det betyder blandt andet, at Energistyrelsen i henhold til miljøvurderingslovens § 21, skal træffe afgørelse om, hvorvidt et projekt, der er omfattet af bilag 2, på grund af dets art, dimensioner eller placering er omfattet af krav om miljøvurdering. Energistyrelsens screeningafgørelse skal i myndighedshøring og kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Er et projekt om test af vedvarende energi på havet omfattet af en miljøvurdering, skal et projekt følge processen i miljøvurderingsloven hvorefter, der blandt andet skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for projektet, som skal i offentlig høring, inden der kan gives en etableringstilladelse.

Det foreslås i § 22 a, *stk. 2*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilladelser efter *stk. 1*, herunder om det i nr. 1-5 opregnede.

Det foreslås i *nr. 1*, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om blandt andet projekternes kapacitet

Det forventes, at der vil blive fastsat regler om en kapacitetsgrænse for projekterne. Det forventes, at kapacitetsgrænsen vil blive fastsat under hensyn til markedsudviklingen for testprojekter, og under hensyn til overholdelse af EU's statsstøtteregler. Vurderingen af størrelsen på kapacitetsgrænsen vil kunne ændres over tid, såfremt markedssituationen over tid ændrer sig, hvorfor det vurderes hensigtsmæssigt at fastsætte kapacitetsgrænsen på bekendtgørelsesniveau.

Det foreslås i *nr. 2*, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om krav til oplysninger i ansøgningen.

Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at ansøgningerne skal indsende til Energistyrelsen, som foretager sagsbehandlingen og træffer afgørelse. Det forventes ydermere, at der vil kunne fastsættes regler om, hvilke oplysninger, ansøgeren skal indsende i forbindelse med ansøgningen, herunder dokumentation for, at ansøgeren har den tekniske og finansielle kapacitet til at opfylde samtlige forpligtigelser i forbindelse med aktiviteter, omfattet af ansøgningen, projektbeskrivelse, herunder beskrivelse af, hvad der ønskes testet, og om det er med henblik på forsknings, udvikling eller demonstration, de geografiske koordinater, den forventede varighed af projektet, samt planer for nedtagning og afvikling af aktiviteter omfattet af ansøgningen.

Det foreslås i *nr. 3*, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om tildelingskriterier for tilladelsen, om myndighedshøring og offentlige høring.

Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at ansøgningen sendes i myndighedshøring, hvorvidt ansøgning skal i offentlighøring samt regler om tildelingskriterier, såfremt Energistyrelsen modtager flere ansøgninger på samme område. Dette kunne eksempelvis være, at tilladelsen gives til den ansøgning, som først er fuldt oplyst.

Det forventes derudover, at der blandt andet vil blive fastsat regler om, at ansøgningen skal indsendes digitalt til Energistyrelsen, pr. mail og at Energistyrelsen vil fremsende tilladelserne til tilladelseshaverne digitalt, pr. mail.

Det foreslås i *nr. 4*, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om vilkår for tilladelsen.

Det forventes, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil fastsætte regler om, at tilladelsen til test af vedvarende energianlæg på havet kun kan gives til områder, hvor klima-, energi- og forsyningsministeren finder, at udnyttelse af energi kan være relevant, medmindre væsentlige hensyn afgørende taler imod tilladelsen, herunder væsentlige hensyn til miljø, sikkerhed, forsvars- og beredskabsformål, skibsfart, luftfart, fiskeri, større infrastrukturprojekter og overordnede planmæssige og samfundsøkonomiske forhold.

Det forventes endvidere, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil fastsætte regler om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår for tilladelsen, herunder om de forhold, som skal undersøges, om rapportering, om forundersøgelsernes forløb og resultater, om ministerens adgang til at benytte forundersøgelsens resultater, jf. § 24, stk. 4, om tilsyn og om overholdelse af miljø- og sikkerhedskrav og lign.

Bestemmelsen indebærer, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte vilkår i tilladelsen til forundersøgelse. Der vil f.eks. kunne fastsætte vilkår om, hvilke forhold, som skal undersøges, herunder f.eks. marine- eller fugleundersøgelser, samt rapportering heraf, om hvornår på året, der må foretages visse typer af undersøgelser, om afværgeforanstaltninger. Der vil f.eks. også kunne være vilkår om tilsyn, således, at det sikres, at vilkårene i tilladelsen overholdes.

Forslaget til § 22 a, stk. 2, nr. 5, vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler om offentliggørelse af meddelte tilladelser og projektbeskrivelse.

Det forventes, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil fastsætte regler om, at Energistyrelsen kan offentliggøre meddelte tilladelser, herunder beskrivelser af det tilladte projekt.

Bemyndigelsen har til formål at sikre at gennemsigtighed og åbenhed om kommende vedvarende energiprojekter på havet.

Det er ved udarbejdelsen af lovforslaget forudsat, at rammerne for, at testprojekter af vedvarende energianlæg på havet, tilrettelægges og udmøntes på en sådan måde, at der ikke gives afkald på statsmidler i TEUF art. 107, stk. 1's forstand, og som derfor ikke er omfattet af EU's statsstøtteregler.

Det foreslås i § 22 a, stk. 3, at VE-lovens §§ 6-14 a, og regler fastsat efter disse bestemmelser ikke finder anvendelse på de i stk. 1, nævnte projekter. Værditabsordningen, salgsoptionsordningen, VE-bonusordningen og grøn pulje er fire gældende ordninger i VE-lovens, som er reguleret i VE-lovens §§ 6-14 a. Ordningerne har til hensigt at fremme udbygningen af vindmøller, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværker ved at øge den lokale accept af sådanne nye anlægsprojekter. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3.1 i de almindelige bemærkninger.

For så vidt angår vedvarende energianlæg på havet omfattet af åben dør-ordningen er værditabsordningen, salgsoptionsordningen, VE-bonusordningen og grøn pulje gældende for vindmøller større end 25 meter, solcelleanlæg og vandkraftværker, såfremt et vandkraftværk har vundet ret til pristillæg efter et teknologineutralt udbud efter VE-lovens § 50 d. Værditabsordningen, salgsoptionsordningen og VE-bonusordningen gælder desuden for bølgekraftanlæg, der har vundet ret til pristillæg efter et teknologineutralt udbud efter VE-lovens § 50 d.

Henset til at der ikke længere vil kunne ansøges om etablering af større vedvarende energianlæg under åben dør-ordningen og henset til størrelsen, samt varigheden af de testprojekter, som fremadrettet vil være omfattet af den foreslåede § 22 a, foreslås det med lovforslaget, at værditabsordningen, salgsoptionsordningen, VE-bonusordningen og grøn pulje ikke skal være gældende.

Til nr. 10

Det fremgår af VE-lovens § 22 b, stk. 1, at en kommunalbestyrelse kan nedlægge veto mod, at der meddeles tilladelse til forundersøgelse efter § 23, stk. 4, jf. § 22, for så vidt angår projekter, der planlægges placeret i et område op til 15 km fra kommunens kyststrækning. Vetoretten kan alene benyttes i forbindelse med høring af relevante myndigheder, inden der træffes afgørelse om forundersøgelsestilladelse, jf. § 22, stk. 2.

Den gældende bestemmelse i VE-lovens § 22 b, stk. 1, indebærer, at hvis en enkelt kommune nedlægger veto mod forundersøgelsestilladelse til et område beliggende 0-15 km fra kommunens kyststrækning, meddeler klima-, energi- og forsyningsministeren afslag på ansøgningen om forundersøgelsestilladelse.

Vetoretten kan alene benyttes i forbindelse med høring af relevante myndigheder, inden der træffes afgørelse om forundersøgelsestilladelse.

Formålet med bestemmelsen er, at kommunalbestyrelsen kan tage stilling til, om den ønsker et vedvarende energianlæg i det ansøgte område på baggrund af opstillers overordnede projektbeskrivelse, hvori opstiller endnu ikke har taget endelig stilling til antal møller, møllernes størrelse, møllernes fundamenter og deres placering.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at kommunalbestyrelsen skal benytte sin veto inden der meddeles tilladelse til at foretage forundersøgelser.

Det fremgår videre af VE-lovens § 22 b, stk. 2, at nedlægger en kommunalbestyrelse veto efter stk. 1, meddeler klima-, energi- og forsyningsministeren afslag på ansøgning om forundersøgelsestilladelse. Er der ansøgt om en forundersøgelsestilladelse på en kyststrækning, der berører flere kommuner, skal klima-, energi- og forsyningsministeren meddele afslag, hvis én af de berørte kommunalbestyrelser nedlægger veto mod, at der meddeles tilladelse til forundersøgelse efter § 23, stk. 4, jf. § 22.

Bestemmelsen indebærer, at der kun kan etableres nye projekter i områder inden for en afstands begrænsning på 15 km fra kyststrækningen, idet kommunerne har mulighed for at nedlægge veto mod, at der meddeles forundersøgelsestilladelse.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at i de tilfælde, hvor et vedvarende energianlæg planlægges placeret op til 15 km fra en kyststrækning, som

består af flere kommuner, er det tilstrækkeligt, at en kommunalbestyrelse på kyststrækningen nedlægger veto. En kommunalbestyrelse har således et absolut veto, og det er uden betydning, om der i øvrigt er flertal for projektet blandt andre berørte kommunalbestyrelser. Nedlægger en kommunalbestyrelse veto mod et projekt, skal klima-, energi- og forsyningsministeren meddele afslag på ansøgning om forundersøgelsestilladelse til projektet.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 7, at § 22 b, ophæves.

Den foreslåede ændring skal ses som konsekvens af, at der ikke længere vil kunne ansøges om forundersøgelsestilladelse under åben dør-ordningen.

Den foreslåede ophævelse af § 22 b, vil medføre, at bestemmelsen ikke vil finde anvendelse på ansøgninger om test af vedvarende energianlæg på havet.

Til nr. 11

Det fremgår af VE-lovens § 23, stk. 4, at ved ansøgning uden for udbud kan klima-, energi- og forsyningsministeren give tilladelse til forundersøgelser til områder, hvor udnyttelse af energi vurderes relevant, jf. § 22, og ansøgeren skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at gennemføre forundersøgelserne. Søger flere tilladelse for samme område, gives tilladelse til den, som først fremsender en ansøgning, der dokumenterer opfyldelse af betingelserne herfor.

Ved vurderingen af om et område er relevant, kan klima-, energi- og forsyningsministeren inddrage en bredere kreds af kriterier, herunder overordnede planmæssige hensyn og regler om mindsteafstand fra kysten.

Ved tildeling af tilladelser uden for udbud indebærer kravet om teknisk og finansiell kapacitet, at ansøgeren skal kunne sandsynliggøre, at man kan leve op til de krav, som stilles til gennemførelse af en forundersøgelse.

Det følger af den foreslåede § 1, nr. 8, at § 23, stk. 4, ophæves.

Ophævelsen af § 23, stk. 4, har således den konsekvens, at det fremadrettet ikke vil være muligt at udstede nye forundersøgelsestilladelser til projekter, som før lovens ikrafttrædelse endnu ikke har modtaget en forundersøgelsestilladelse.

Ændringen af § 23, stk. 4, har således den konsekvens, at det fremadrettet alene vil være muligt at modtage forundersøgelsestilladelse som følge af et statsligt udbud, jf. VE-lovens § 22, stk. 2, eller efter den foreslåede bestemmelse i VE-lovens § 22 a, der finder anvendelse for projekter om test af vedvarende energianlæg på havet, jf. lovforslaget § 1, nr. 6.

Til nr. 12

Det fremgår af VE-lovens § 25, stk. 1, at etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vedvarende energikilder, med tilhørende interne ledningsanlæg på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone samt væsentlige ændringer i bestående anlæg kun kan foretages efter forudgående tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.

Det fremgår endvidere af VE-lovens § 25, stk. 2, at tilladelserne meddeles til ansøgere, der har ret til at udnytte en forundersøgelsestilladelse efter § 24, stk. 1, 2 eller 4, og som skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Bestemmelsen i stk. 1, indebærer, at der kun kan meddeles etableringstilladelse til elproduktionsanlæg på havet, hvis ansøgerne har ret til at udnytte en forundersøgelsestilladelse efter VE-lovens § 24, stk. 1, 2 eller 4, og som skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Det følger af den foreslåede ændring af § 25, stk. 1, i VE-loven, at der i bestemmelse efter »klima-, energi- og forsyningsministeren« indsættes », jf. dog § 22 a«.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 6, at der indsættes hjemmel til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan udstede tilladelse til testprojekter af vedvarende energianlæg på havet.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, vil indebære, at testprojekter af vedvarende energianlæg på havet vil skulle følge en anden tilladelsesproces end den nuværende tilladelsesproces for den gældende åben dør-ordning og for statslige udbud.

Den foreslåede ændring vil indebære, at der ud over de i § 25, stk. 2, nævnte tilfælde, også vil kunne gives etableringstilladelse til testprojekter af

vedvarende energi på havet, som følger tilladelsesprocessen efter den foreslåede bestemmelse til VE-lovens § 22 a. Der henvises i øvrige til bemærkningerne til § 22 a, ovenfor.

Til nr. 13

Det fremgår af den glædende bestemmelse til VE-lovens § 58, stk. 1, nr. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om betaling til dækning af omkostningerne ved behandling af ansøgning om tilladelse, herunder de tilladelser, der er nævnt i § 22, stk. 1, § 25, stk. 1, og § 29, stk. 1

Den gældende bestemmelse i § 58, stk. 1, nr. 2, i VE-loven, indebærer, at virksomheder, som meddeles tilladelse efter VE-lovens bestemmelser, skal betale omkostningerne til sagsbehandlingen af ansøgningerne og tilsyn med overholdelse af vilkår i tilladelsen. Bemyndigelsen er udmøntet ved § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1460 af 25. juni 2021 om betaling for myndighedsbehandling i Energistyrelsen.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 3, at der indsættes en ny bemyndigelse til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nye regler om test af vedvarende energianlæg på havet.

Det følger af den foreslåede ændring af § 58, stk. 1, nr. 1, i VE-loven, at der efter »§ 22« indsættes », § 22 a» «.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at tilladelsesindehaveren, som meddeles tilladelse til test af vedvarende energianlæg på havet, jf. den foreslåede nye bestemmelse til VE-lovens § 22 a, ligeledes skal betale til dækning af omkostningerne ved sagsbehandlingen af ansøgningerne og tilsyn med overholdelse af vilkår i tilladelsen.

Til nr. 14

Det fremgår af VE-lovens § 72, stk. 1, nr. 4, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der etablerer eller driver anlæg efter §§ 22, 44, 25 eller 29 uden tilladelse.

Bestemmelsen indebærer, at aktører, som etablerer og driver et vedvarende energianlæg på havet uden forundersøgelsestilladelse, etableringstilladelse eller elproduktionstilladelse kan straffe med bøde.

Det følger af den foreslåede ændring af § 72, *stk. 1, nr. 4*, i VE-loven, at der efter »§ 22« indsættes », § 22 a«.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af den foreslåede nye bemyndigelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, hvorefter der foreslås indsat en ny hjemmel til, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan udstede tilladelse til test af energianlæg på havet.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at aktører, som etablerer eller driver et testprojekt om vedvarende energianlæg på havet uden tilladelse hertil efter den foreslåede bestemmelse til lovforslagets § 1, nr. 3, kan straffes med bøde.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Den foreslåede bestemmelsen medfører, at ansøgninger om forundersøgelsestilladelse efter VE-lovens § 22, jf. § 23, *stk. 4*, skal behandles efter de i loven foreslåede bestemmelser. Det vil blandt andet betyde, at der ikke kan meddeles forundersøgelsestilladelse uden for udbud, dog med undtagelse af de i *stk. 3*, nedenfor nævnte ansøgninger og projekter.

Det foreslås i *stk. 2*, at lovforslaget ikke finder anvendelse på åben dør projekter, hvor der er udstedt forundersøgelsestilladelse før 1. januar 2022. For disse projekter finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Det foreslås i *stk. 3*, at loven ikke skal finde anvendelse for ansøgninger om forundersøgelsestilladelse til test af vedvarende energianlæg på havet, efter § 22, jf. § 23, *stk. 4*, som Energistyrelsen har modtaget før lovens ikrafttræden eller på testprojekter, hvor der er udstedt forundersøgelsestilladelse efter § 22, jf. § 23, *stk. 4*, idet det foreslås, at sådanne ansøgninger skal behandles efter de hidtidige gældende regler.

Den foreslåede overgangsbestemmelse medfører, at ansøgninger om forundersøgelsestilladelse til test af vedvarende energianlæg på havet modtaget før den 1. juli 2024, fortsat vil skulle behandles efter hidtidige

gældende regler. Dette indebærer blandt andet, at der skal ansøges om både forundersøgelsestilladelse, etableringstillade og elproduktionstilladelse som hidtil. Endvidere vil disse projekter være omfattet af de gældende regler for VE-ordningerne. Den foreslåede overgangsbestemmelsen medfører endvidere, at testprojekter, som har modtaget forundersøgelsestilladelse før den 1. juli 2024, forsat vil skulle behandles efter hidtidige gældende regler, hvorfor de skal søge om etableringstilladelse og elproduktionstilladelse før de kan etableres og tages i drift med henblik på udnyttelse af energi.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, fordi VE-loven ikke er gældende for Færøerne og Grønland og kan ikke sættes i kraft herfor, jf. VE-lovens § 77.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om fremme af vedvarende energi, jf. 132 af 6. februar 2024, foretages følgende ændringer.</p>
<p>§ 14. --- <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Stk. 1, nr. 1, omfatter ikke vindmøller på under 25 m, vindmøller opstillet på de nationale testcentre for store vindmøller og havvindmøller, der etableres efter udbud i et område, som er udpeget til store havvindmølleparker, jf. § 22, stk. 3, nr. 1, og § 23. Har flere kommunalbestyrelser vetoret efter § 22 b, skal opstilleren fordele og indbetale beløbet efter stk. 4 ligeligt mellem de berettigede kommuner.¹³⁸ Der skal betales et beløb efter stk. 4 svarende til de VE-teknologier omfattet af stk. 1-3, som er omfattet af hybrid anlægget efter stk. 1, nr. 4. <i>Stk. 4-6.</i> ---</p>	<p>1. I § 14, stk. 3, 2. pkt. ophæves.</p>
<p>§ 22. --- <i>Stk. 2.</i> Tilladelse til forundersøgelser gives retten efter indkaldelse af ansøgninger ved et</p>	<p>2. I § 22, stk. 2, udgår »enten« og »eller efter modtagelse af</p>

<p>udbud eller efter modtagelse af ansøgning i et område op til 15 km fra kysten.</p> <p><i>Stk. 3-4:---</i></p>	<p>ansøgning i et område op til 15 km fra kysten«.</p>
<p><i>Stk. 5.</i> Når ministeren har udpeget et område efter stk. 3, kan der ikke indgives ansøgninger uden for udbud, der helt eller delvis omfatter det udpegede område.</p>	<p>3. I § 22, <i>stk. 5</i>, ændres »uden for udbud« til: »efter reglerne udstedt i medfør af § 22 a«.</p>
<p><i>Stk. 6.</i> Klager over afslag på ansøgning om tilladelse til forundersøgelser, jf. stk. 7, er ikke til hinder for, at området sendes i udbud inden klagesagens afslutning.-</p>	<p>4. I § 22, <i>stk. 6</i>, ændres »forundersøgelser, jf. stk. 7.« til: »om testprojekter efter § 22 a«.</p>
<p><i>Stk. 7.</i> Tilladelse til forundersøgelser gives til områder, hvor klima-, energi- og forsyningsministeren finder, at udnyttelse af energi kan være relevant. Tilladelsen gives som en eneret for et nærmere angivet område og tidsrum.</p> <p><i>Stk. 8. ---</i></p>	<p>5. § 22, <i>stk. 7</i>, ophæves. Stk. 8-10, bliver herefter til stk. 7-9.</p>
<p><i>Stk. 9.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan træffe afgørelse om tilladelser efter stk. 2, 7 og 8.</p>	<p>6. I § 22, <i>stk. 9</i>, som bliver til stk. 8, ændres stk. 2, 7 og 8 til stk. 2 og 7.</p>
<p><i>Stk. 10.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvornår udnyttelse af energi kan være relevant, herunder</p>	<p>7. § 22, <i>stk. 10</i>, der bliver til stk. 9, ophæves Stk. 11, bliver herefter til stk. 9.</p>

fastsætte en mindsteafstand fra kysten, jf. stk. 7.	
<i>Stk. 11.</i> Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om forhold omfattet af stk. 8.	8. I § 22, <i>stk. 11</i> , der bliver til stk. 9, ændres stk. 8 til stk. 7.
	<p>9. Efter § 22 indsættes:</p> <p>»§ 22 a. Klima-, energi og forsyningsministeren kan udstede tilladelse til test af vedvarende energianlæg på havet, med henblik på forskning, udvikling eller demonstration af nye projekter og processer i et område på op til 15 km fra kyststrækningen for et tidsrum af op til 3 år.</p> <p>Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilladelser efter stk. 1, herunder om følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Projekternes kapacitet. 2) Krav til oplysninger i ansøgningen. 3) Tildelingskriterier for tilladelsen, om myndighedshøring og offentlige høring. 4) Vilkår for tilladelsen. 5) Offentliggørelse af oplysninger om meddelte tilladelser og projektbeskrivelse. <p>Stk. 3. §§ 6-14 a og regler fastsat efter disse bestemmelser finder ikke anvendelse på de stk. 1 nævnte projekter«.</p>
§ 22 <i>b</i> . En kommunalbestyrelse kan nedlægge veto mod, at der meddeles tilladelse til	10. I § 22 <i>b</i> ophæves.

<p>forundersøgelse efter § 23, stk. 4, jf. § 22, for så vidt angår projekter, der planlægges placeret i et område op til 15 km fra kommunens kyststrækning. Vetoretten kan alene benyttes i forbindelse med høring af relevante myndigheder, inden der træffes afgørelse om forundersøgelsestilladelse, jf. § 22, stk. 2. <i>Stk. 2-4:---</i></p>	
<p>§ 23. --- <i>Stk. 2-3. ----</i> <i>Stk. 4.</i> Ved ansøgning uden for udbud kan klima-, energi- og forsyningsministeren give tilladelse til forundersøgelser til områder, hvor udnyttelse af energi vurderes relevant, jf. § 22, og ansøgeren skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at gennemføre forundersøgelserne. Søger flere tilladelse for samme område, gives tilladelse til den, som først fremsender en ansøgning, der dokumenterer opfyldelse af betingelserne herfor. <i>Stk. 5.---</i></p>	<p>11. I § 23, <i>stk. 4</i>, ophæves Stk. 5, bliver herefter til <i>stk. 4</i>.</p>
<p>§ 25. Etablering af elproduktionsanlæg, der udnytter vedvarende energikilder, med tilhørende interne ledningsanlæg på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone samt væsentlige ændringer i bestående anlæg kan</p>	<p>12. I § 25, <i>stk. 1</i>, indsættes efter »klima-, energi- og forsyningsministeren« », jf. dog § 22 a«.</p>

<p>kun foretages efter forudgående tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren.</p> <p><i>Stk. 2-4.---</i></p>	
<p>§ 58. Klima-, Energi- og Forsyningsministeren kan fastsætte regler om betaling til dækning af omkostningerne ved</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) behandling af ansøgninger om tilladelse, herunder tilladelser, der er nævnt i § 22, stk. 1, § 25, stk. 1, og § 29, stk. 1, 2) tilsyn med overholdelse af vilkår i tilladelser og tilsyn og kontrol i henhold til regler udstedt i medfør af § 56 c, stk. 2, nr. 8, og § 56 f. 	<p>13. I § 58, <i>stk. 1, nr. 1</i>, indsættes efter »§ 22«: », § 22 a«.</p>
<p>§ 72. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) undlader at betale for værditab efter § 6, stk. 1, jf. stk. 6, 2) undlader at tilbyde salgsoption efter § 6 a, stk. 1, 3) undlader at afholde møde efter § 9, stk. 1, 4) etablerer eller driver anlæg efter §§ 22, 24, 25 eller 29 uden tilladelse, 5) tilsidesætter vilkår i en godkendelse eller tilladelse efter de i nr. 4 nævnte bestemmelser, 	<p>14. I § 72, <i>stk. 1, nr. 4</i>, indsættes efter »§ 22«: », § 22 a«.</p>

<p>6) undlader at efterkomme påbud eller forbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold,</p> <p>7) undlader at afgive oplysninger som omhandlet i § 59 eller meddeler klima-, energi- og forsyningsministeren, Forsyningstilsynet eller Energiklagenævnet urigtige eller vildledende oplysninger eller efter anmodning undlader at afgive oplysninger.</p>	
--	--